

FESTIVAL

Gorski svet, neskončen filmski navdih

Noben šport ni pri nas tako prežet s kulturo, zgodovino in tradicijo, kot sta **alpinizem** in planinstvo. To se kaže tudi v zgodbah na velikih platnih letošnjega 18. Festivala gorniškega filma, ki se predstavlja z najbogatejšim programom doslej.

Tadeja Lukanc

Navdušenci nad **alpinističnimi**, plezalnimi, športnimi in drugimi zgodbami gorskega sveta bodo na svoj račun prišli vse do sobote, ko bodo v okviru največjega festivala gorniškega filma pri nas predvajali skupno 35 filmov iz 14 držav, med njimi sedem slovenskih. Osrčje dogajanja je v Cankarjevem domu, žanrsko razgibani filmi pa so na ogled še v Mestnem kinu Domžale, Linhartovi dvorani v Radovljici in celjskem Kinu Metropol. »Predvsem me veseli, da se je prišla kategorija gorske narave in kulture, s čimer smo imeli sprva nekaj težav. Najprej so namreč prihajali samo plezalci, misleč, da je festival osredotočen zgolj na plezanje in **alpinizem**, pa je daleč od tega. Zadnja leta so filmi z drugih geografskih območij, ki pripovedujejo zgodbe tam živčih ljudi, zelo obiskani. Letos je eden takih etnografski dokumentarec *Mongolija: Dolina medvedov*, ki je bil zelo hitro razprodan,« pove direktor Festivala gorniškega filma **Silvo Karo**, sicer uspešen slovenski **alpinist**, ki je leta 2022 prejel stanovsko nagrado zlati cepin, najprestižnejše **alpinistično priznanje** na svetu, lahko bi mu rekli **alpinistični** oskar.

Festival je obenem član Mednarodne zveze gorniškega filma, od koder črpa navdih za izbor filmskih mojstrov in, nad celotnim dogajanjem pa bdi Društvo za gorsko kulturo. Letos pričakujejo okoli 6000 do 7000 gledalcev. Na klasično vprašanje, zakaj je človeku treba takšnih višav, ali pa globin – za jamarje zna biti francoski film *Raziskovalci podzemlja* še posebej zanimiv – Silvo Karo odgovarja: »Doživljanje gorskega sveta je precej bolj intenzivno kot igranje tenisa. Je

bolj kompleksna zadeva. Bolj ko se najdeš v tej poti, težje skreneš z nje. Sam sem se že večkrat vprašal, do kdaj bom to še počel, a ko za nekaj časa s tem prekineš, enostavno nisi več to, kar si. **Alpinizem** je hkrati tako bogat. Ne vem, ali je še katera športna dejavnost tako bogata s kulturo. Nogometaši gotovo ne napišejo toliko knjig kot **alpinisti**. Vse nevarnosti, tveganja, težke odločitve te krepijo in bogatijo. Dostikrat sem opazil, da se najboljše misli porodijo s točno takšno aktivnostjo, ko je glava spočita, telo pa v naporu.«

Na novo osvetljeni Triglav

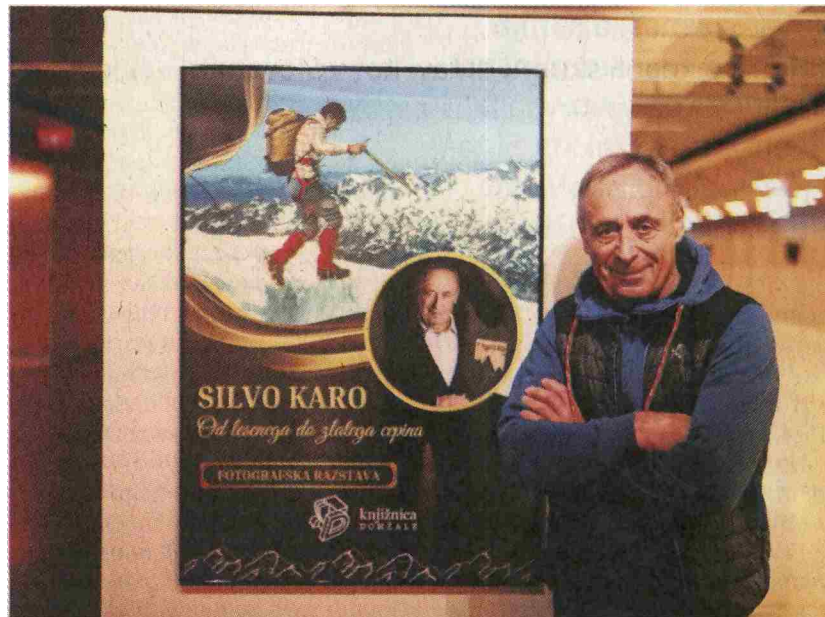
Organizatorji se vsako leto trudijo filmski del obogatiti še s predavanji, pogovori in razstavami s številnimi domačimi ter tujimi gosti. Nocoj bo v Cankarjevem domu ob 16. uri predavanje **Dušana Škodiča**, avtorja knjige *Triglav je naš*, s katero osvetljuje nepoznana poglavja naše planinske zgodovine, med drugim podrobnosti o sporih za slovensko gorstvo med nemško in slovensko stranjo. Povod za pisanje je bila lanska 130. obletnica organiziranega slovenskega planinstva, glavni razlog pa odkritje arhiva v Innsbrucku, pojasni **Škodič**: »Našel sem ogromno dokumentov in korespondence, iz katere se lepo vidi, kako je v zaodrju potekal nacionalni boj za naše gore, saj je nestrpnost, ki je vladala v dolini, pljusnila tudi preko gora. Tako eni kot drugi so se trudili, da bi pustili svoj pečat. Slovenci smo imeli zaradi zamujene priložnosti skoraj dvajset let zaostanka, v tem času pa so Nemci neovirano zgradili omrežje markiranih poti z nemškimi označevalnimi tablamami in seveda svojimi **planinskimi kočami**. Ko je bilo leta 1893 končno ustanovljeno Slovensko **planinsko društvo**, je nastal problem. Delovišče (gore) je bilo samo eno in vse naslednje akcije ter povračilna dejanja konkurence so odmevali v tedanjih nemških in slovenskih časopisih. To je močno razburjalo ljudi, trajalo pa je vse do konca prve svetovne vojne in razpada monarhije. Pozneje je bilo skoraj vse, kar je bilo nemškega, načrtno odstranjeno iz naše zgodovine. Ostala nam

je predvsem neosebna črno-bela zgodba, zapolnjena z zgodovinskimi mašili, ki nimajo dosti skupnega z resnico. Na podlagi odkritih dokumentov mi je uspelo zapolniti sive lise, zato je ta knjiga človeški in realistični prikaz tedanje politične ter gorniške situacije na Kranjskem.« x

Nogometaši gotovo ne napišejo toliko knjig kot alpinisti. Dostikrat sem opazil, da se najboljše misli porodijo s točno takšno aktivnostjo, ko je glava spočita, telo pa v naporu.

Silvo Karo

direktor Festivala gorniškega filma

Direktor Festivala gorniškega filma Silvo Karo je leta 2022 prejel nagrado zlati cepin za življenjske dosežke na področju **alpinizma**. 📍 Tomaž Skale